

Handläggare
Johan Kellokumpu
Telefon: 08-50831921**Till**
Kulturnämnden
2023-12-12

Stöd till studieförbunden 2024-2026

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden beviljar stöd till studieförbunden för tre år 2024-2026 med 22 mnkr per år enligt förvaltningens förslag till fördelning:

Studieförbund	2024	2025	2026
ABF	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Bilda	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Folkuniversitet	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Ibn Rushd	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Medborgarskolan	1 900 000	1 900 000	1 900 000
NBV	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Sensus	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Studiefrämjandet	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Vuxenskolan	3 800 000	3 800 000	3 800 000
Summa	22 000 000	22 000 000	22 000 000

2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kulturförvaltningen har bedömt studieförbundens ansökningar och tagit fram ett förslag till fördelning av stöd till studieförbunden i Stockholm. Förvaltningen redogör i tjänsteutlåtandet för de kriterier, prioriteringar och överväganden som utgör underlag för förslaget. Förvaltningen föreslår nämnden att fatta beslut om treåriga stöd till de nio studieförbunden för åren 2024-26 till en summa om 22 mnkr per år. Stöd till år 2025 och 2026 är inriktningsbeslut som gäller under förutsättning att den verksamhet som presenteras i ansökan fullföljs och att budget för 2025 och 2026 medger stöd. Kulturens bildningsförbund har beslutat att lägga ner folkbildningsverksamheten.

Kulturförvaltningen ser mycket positivt på att studieförbunden i högre grad än tidigare satsar på de grupper i samhället som mest behöver redskap för att förbättra sin livssituation. Förvaltningen bedömer att studieförbunden de kommande tre åren tydligt ökar sin närvaro i ytterstaden. Staten har beslutat om omfattande nedskärningar på stödet till studieförbunden. Kulturförvaltningen bedömer efter dialog med studieförbunden att det inte påverkar den verksamhet som de planerar att göra med de medel de föreslås tilldelas i detta ärende.

I bilaga 1 ges en fördjupad information om de enskilda studieförbundens planerade verksamhet med motiveringar till förvaltningens ställningstaganden.

Bakgrund

Det finns idag tio statsbidragsberättigade studieförbund i Sverige. Kulturens Bildningsförbund har dock beslutat att lägga ner verksamheten nationellt från 2024. Bakom studieförbunden står folkrörelser och andra organisationer, t. ex, arbetarrörelsen och partier, miljörörelsen och de religiösa samfundet. Det gör att varje studieförbund har en unik profil.

Studieförbunden har en stor betydelse för många stockholmares möjlighet att bilda sig och delta i samhället. Studieförbunden utgör även en av grundpelarna för att göra Stockholms kulturliv tillgängligt för fler och att fler får möjlighet till eget skapande.

Statens stöd till studieförbunden i Sverige

Studieförbunden i Sverige har i närmare 150 år stöttats av staten på olika sätt. De har idag stöd från staten, regionerna och kommunerna. Tidigare använde de tre offentliga instanserna samma fördelningsmodell, som baserades på genomförd studiecirkelverksamhet. Idag finns flera olika modeller för stöd till studieförbunden. Staten har beslutat om en ny fördelningsmodell som införs 2024. Statens stöd kommer då att baseras på planerad verksamhet. Det är en modell som liknar Stockholms stads fördelningsmodell som beskrivs nedan.

Statens minskningar av stödet till studieförbunden

Staten har beslutat om en relativt stor minskning av stödet till studieförbunden. Under de kommande tre åren kommer stödet från staten att minskas med totalt 500 mnkr. Från 1,8 miljarder kronor 2023 till 1,3 miljarder kronor 2026. Kulturförvaltningen bedömer efter dialog med studieförbunden att detta inte påverkar den verksamhet som studieförbunden i Stockholm planerar att göra med de medel som föreslås tilldelas i detta ärende.

Stockholm stads riktlinjer för stöd till studieförbunden
Kulturnämnden beslutade i april 2022 om justerade riktlinjer för stöd till studieförbunden (dnr 6.1/1072/2022). I och med dessa justeringar är stödet helt framåtsyftande. Studieförbunden tillåts inte längre arbeta med kostnadsersättningar till privatpersoner och föreningar.

Stockholm stads stöd till studieförbunden syftar till att:

- Stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
- Bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen.
- Bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället.
- Bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.
- Bidra till att förverkliga stadens kulturpolitiska mål.

Stödet till studieförbunden följer de generella villkor och krav som gäller för kulturförvaltningens olika stödformer (dnr 6.1/254/2019, bilaga 1). Dessutom har stödet följande särskilda villkor:

- Stöd kan sökas för studiecirkelverksamhet, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet.
- Stödet är ett treårigt stöd som följs upp årligen.
- Stöd kan sökas av studieförbund som är godkända för statsbidrag.
- Stöd kan inte sökas för kostnadsersättningar för utlägg av privatpersoner eller föreningar.

Bedömningsgrunder

Förvaltningens beredning bygger på en systematisk kvalitativ genomgång av studieförbundens ansökningar och deras inriktning, omfattning och kvalitet på den planerade verksamheten.

Förvaltningen bereder ansökningarna med stöd av en referensgrupp och gör en samlad bedömning av hur väl den planerade verksamheten möter stödets bedömningsgrunder:

- Förmåga att nå en bredd av stockholmare, särskilt prioriterade målgrupper.
- Graden av kvalitet på arrangörskap och verksamhetslokaler.
- Graden av kvalitet på den folkbildande verksamheten i fråga om delaktighet, förankring och genomförande.

- Graden av pedagogisk kompetens.
- Geografisk spridning i Stockholms stad.
- Graden av folkbildande verksamhet i egen regi.
- I vilken utsträckning de samlade resurserna är tillräckliga för att möta verksamhetens ambitioner.

Ärendet

Detta ärende redovisar förvaltningens förslag till beslut om stöd till studieförbunden i Stockholm samt de kriterier och överväganden som utgör underlaget för förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av enheten för kulturstöd inom kulturstrategiska staben. Till grund för förslaget ligger stödets syften och bedömningsgrunder. Förvaltningen säkerställer att aktörer som beviljats stöd uppfyller de generella villkoren för stöd. Information om villkoren finns på stadens [hemsida](#).

Ansökningarna har under beredningen bedömts av externa referenspersoner. Nämnden utser referenspersonerna för bedömning av stöd till studieförbunden. Referensgruppen är rådgivande och bidrar till den samlade bedömningen av ansökningarna. Denna omgång har tre referenspersoner med olika bakgrund och kompetens inom folkbildning bidragit med sina synpunkter och bedömningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholm stad ska värna det fria ordet, demokratin och alla människors lika värde. Stadens stöd till studieförbunden syftar till att stärka och utveckla demokratin, öka människors möjlighet att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen. Studieförbundens ansökningar är konkreta och har en inriktning som ligger i linje med stödets syften.

Studieförbundens satsningar på prioriterade målgrupper

I studieförbundens ansökningar beskrivs hur de gjort omvärldsanalyser och även deras ambitioner att rikta sin verksamhet mot de Stockholmare som behöver bildning mest. Studieförbunden har i högre grad än tidigare valt att fokusera på verksamhet som ligger nära deras särart och grundande medlemsorganisationer.

Sammantaget riktar studieförbunden i Stockholm sin verksamhet mot en stor bredd av prioriterade målgrupper. Några exempel:

- ABF startar kostnadsfri studiecirkelverksamhet i flertalet samlingslokaler i ytterstaden. Målgruppen är boende i ytterstaden och främst äldre, ungdomar och personer långt från arbetsmarknaden. Verksamheten utgår från de behov deltagarna uttrycker och syftet är att fler stockholmare ska ha möjlighet att bilda sig och ta plats i samhället och det offentliga samtalet.
- Ibn Rushd bygger upp en verksamhet på Tensta Träff som de kallar "Kvinnornas bildningshus". Målgruppen är muslimska kvinnor på Järva som idag står utanför arbetslivet. Verksamheten består av studiecirklar i svenska, engelska och kurser anpassade för särskilda yrken.
- Folkuniversitetet kommer att vidareutveckla sin verksamhet kallad Danshälsa. Den riktar sig mot unga med psykisk ohälsa, personer med neurologiska diagnoser och äldre personer med hälsoutmaningar. Folkuniversitetet satsar även på att utveckla ny dansverksamhet för unga i ytterstaden med start på Rågsveds och Bagarmossens Folkets Hus.
- NBV driver en populär konsertverksamhet för människor med funktionsvariation som de kallar Sprallsång och Allsång på Stallet. NBV ska även bygga en verksamhet med tydligt nykterhets- och drogfrifokus tillsammans med IOGT; dels självstudier för föräldrar och dels studiecirklar för missbrukare som själva vill stärka sig och sin hälsa.
- Vuxenskolan driver ett kulturhus på Östermalm särskilt riktat mot personer med funktionsnedsättning från hela Stockholm. De satsar även på att bredda sin redan befintliga verksamhet riktad mot unga i social utsatthet på Järva.
- Medborgarskolan arrangerar studiecirklar i ekonomiskt sparande med unga i ytterstad. Syftet är ökad ekonomisk trygghet och inkludering.

Studios, replokaler och eget skapande

Studieförbunden utgör en av grundpelarna i Stockholms kulturliv, framförallt inom musiklivet. De erbjuder en bredd av platser för deltagande i kulturlivet. Här är några exempel:

- Sensus har ett musikhus vid Hötorget med replokaler och inspelningsstudios. De lägger stort fokus på att erbjuda banden och musikerna kurser, livespelningar, nätverk och karriärcoachning.
- Studieförbundet har flertalet replokaler för dans, teater och musik både i innerstaden och i ytterstaden. Lokalerna hyrs av grupper och föreningar och där har Studieförbundet också sina kurser i musik, dans och teater. De har även verksamheten FRAMÅT som är en branschutbildning för oberoende artister inom musikbranschen. Verksamheten leds av Adam Tensta och

har pågått i tre år. Under 10 veckor utbildas och rustas deltagarna för att på egen hand kunna ge sig ut i musikbranschen.

- Bilda har ett musikhus med replokaler på Södermalm och satsar på att nå fler ungdomar och tjejer. Väldigt många stockholmare sjunger i en kyrkokör. Bilda stöttar körens verksamhetsutveckling och arrangerar gemensamma körfestivaler.
- Medborgarskolan har replokaler vid Odenplan. De lägger mycket tid och engagemang för att stötta banden i lokalerna för att göra musikbranschen mer jämlik och jämställd. Medborgarskolan är också huvudman för Kulturama, en betydande aktör för ungas eget skapande.

Uppföljning och studieförbundens kvalitetsarbete

Studieförbunden beskriver i sina ansökningar att de följer Folkbildningsrådets riktlinjer för kvalitetsarbetet och gör internutbildningar och riskbedömningar systematiskt. Flera studieförbund beskriver att de gör insatser såsom spontanbesök, ytterligare kompetensutvecklingar, granskar samverkande organisationers årsredovisningar och att de gör fördjupade värdegrundsarbeten tillsammans med samverkansorganisationerna. Förvaltningen har en fördjupad dialog med studieförbunden och gör stickprov och spontanbesök i verksamheterna.

Stöd till studieförbunden

Kulturförvaltningen ser mycket positivt på att studieförbunden i högre grad än tidigare satsar på de grupper i samhället som mest behöver redskap, kunskap och möjligheter för att förbättra sin livssituation. Genom bildning och möten med andra kan fler stockholmare växa, göra sin röst hörd och delta i det offentliga samtalet.

Förvaltningen ser också positivt på att studieförbunden i högre grad fokuserar på verksamhet som ligger nära deras specifika särart och nära de grundande medlemsorganisationerna. Detta ger en större trovärdighet och relevans i deras arbete.

Studieförbunden har genom sina samarbeten med föreningslivet möjlighet att nå de stockholmare som mest behöver folkbildningsverksamheter. Förvaltningen bedömer att studieförbunden de kommande tre åren tydligt ökar sin närvaro i ytterstaden.

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden beviljar stöd till studieförbunden för tre år 2024-2026 med 22 mnkr per år enligt förvaltningens förslag till fördelning:

Studieförbund	2024	2025	2026
ABF	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Bilda	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Folkuniversitet	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Ibn Rushd	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Medborgarskolan	1 900 000	1 900 000	1 900 000
NBV	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Sensus	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Studieförbundet	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Vuxenskolan	3 800 000	3 800 000	3 800 000
Summa	22 000 000	22 000 000	22 000 000

Intentionsbeslut för stöden för åren 2025 och 2026 gäller under förutsättning att den verksamhet som presenteras i ansökan fullföljs och att budgetutrymmet för 2025 och 2026 medger stöd.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Patrik Liljegen
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Bakgrund och förslag till stöd för de nio studieförbunden.
Fördjupad information om de enskilda sökande samt motiveringar till förvaltningens ställningstaganden.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2023-12-01
Patrik Liljegren, Avdelningschef	2023-12-01